

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain ja yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annettua lakia. Esityksen mukaan vuoden 2017 alussa käyttöönottettua toimijakohtaista kalastuskiintiöjärjestelmää ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siirrettävien ja ei-siirrettävän käyttöoikeuksien keskittymisrajoituksen seuraamiseksi niiden haltijat veloitettaisiin vuosittaisen kiintiöhaun yhteydessä ilmoittamaan yrityksensä omistajapohja. Tietojen ilmoittamisvelvoite koskisi myös ulkomaisia yhteisöjä ja konserneja. Jos haltija ei toimita edellytetyjä omistajatietoja, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei voisi myöntää sille hakua koskevan vuoden toimijakohtaista kalastuskiintiötä. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle annettaisiin valtuudet vähentää käyttöoikeutta sellaiselta toimijalta, jonka hallinnassa on sallittua määrää enemmän käyttöoikeutta tai joka on antanut väärää tietoa omistuspohjasta. Lisäksi selkeytettäisiin säännöksiä liittyen toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttämättömyydestä aiheutuvasta käyttöoikeuden menetyksestä ja uudelleen jakamista sekä toimijakohtaisen kalastuskiintiön luopumisesta aiheutuvasta seurauksesta sellaisten kiintiöosien osalta, jotka siirtyvät edelliseltä kalastusvuodelta. Uusien kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimien osalta lisätäisiin lakiin mahdollisuus nopeasti annettavaan väliaikaiseen kauppanimeseen.

Lisäksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettuun lakiin lisättäisiin kalastuspäiväkirjamerkintöjä koskeva asetuksenantovaltuus.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	3
4 Esityksen vaikutukset	5
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	5
6 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot.....	6
7 Lausuntopalautte	6
8 Ahvenanmaan asema	7
9 Säännöskohtaiset perustelut.....	7
9.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta ..	7
9.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta	10
10 Lakia alemman asteinen sääntely.....	11
11 Voimaantulo	11
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	11
LAKIEHDOTUKSET	13
1. Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta	13
2. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta	17
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTIT	18
1. Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta	18
2. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta	25

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Vuonna 2017 käyttöön otetun kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmän keskeinen elementti on siirrettävien käyttöoikeuksien siirtomahdollisuus kaupallisten kalastajien kesken. Tämä mahdollistaa kalastuksen kehittämisen ja kalastuksen paremman suunnittelemisen sekä kalastuksesta luopumisen käyttöoikeuksien luovuttamisesta saatavaa korvausta vastaan.

Käyttöoikeuksia onkin siirretty kaupallisten kalastajien kesken ja tiettyä käyttöoikeuksia keskittymistä on voitu todeta, ei kuitenkaan keskittymisrajoituksia rikkovia. Käyttöoikeuksien siirron yhteydessä kalastusviranomaisen voi tarkastaa, että siirto noudattaa lain vaatimuksia ja ettei liiallista käyttöoikeuksien keskittymistä pääse tapahtumaan. Käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten valvontaa on kuitenkin tarpeen tehostaa kustannustehokkaalla tavalla niin, että myös yrityskauppojen ja omistajavaihdosten kautta tulevia muutoksia voidaan seurata ja tarkastaa.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

2 Nykytila ja sen arviointi

Lailla Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta (1048/2016) (*täytäntöönpanolaki*) otettiin Suomessa vuoden 2017 alussa käyttöön uusi toimijakohtainen kalastuskiintiöjärjestelmä. Kiintiöjärjestelmän keskeinen sisältö on Suomen kalastuskiintiöiden jakaminen kaupallisille kalastajille määräaikaisina siirrettävinä ja ei-siirrettävinä käyttöoikeuksina.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa vuosittain Suomen kalastuskiintiöistä toimijakohtaiset kalastuskiintiöt kaupallisille kalastajille heidän käyttöoikeuksiensa perusteella. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä voidaan tietyin rajoituksin siirtää kaupalliselta kalastajalta toiselle.

Täytäntöönpanolakia muutettiin eräiltä osin vuonna 2018 (872/2018). Lakia on edelleen tarpeen tarkentaa kalastuskiintiöjärjestelmän optimaalisen toimivuuden varmistamiseksi erityisesti tehostamalla käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten valvomismahdollisuuksia.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen täytäntöönpanolain keskeisenä tavoitteena on kaupallisen kalastuksen kannattavuuden ja toimintaedellytysten parantaminen. Siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla pyritään parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, minkä seurauksena myös alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi. Samalla päävastuu kalastuskiintiöiden käytön säätelystä siirtyi valtiolta kalastusalan yrityksille ja ammatinharjoittajille. Tämän esityksen tavoitteena on vahvistaa täytäntöönpanolain alkuperäisten tavoitteiden saavuttamisen edellytyksiä.

Täytäntöönpanolain 23 §:ssä säädetään toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopumisesta. Pykälää on tarpeen selventää niiden kiintiöosien osalta, jotka siirtyvät edelliseltä kalastusvuodelta. Luopumista tulevan vuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä tarkennettaisiin siten, että se tarkoittaisi aina myös luopumista edelliseltä vuodelta siirtyvästä kyseisestä kalastuskiintiön

osuudesta. Myös siinä tapauksessa, että hakija luopuu vain osasta tulevan vuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään, hän luopuisi aina kokonaan myös edelliseltä vuodelta siirtyvästä kyseisestä kalastuskiintiön osuudesta.

Täytäntöönpanolain 14 §:ssä säädetään, että yhdellä kaupallisella kalastajalla voi olla hallussaan enintään 200,000 promillea kutakin Suomen silakan tai kilohailin kalastuskiintiötä ja enintään 150,000 promillea kutakin Suomen lohen kalastuskiintiötä koskevista siirrettävistä ja ei-siirrettävistä käyttöoikeuksista. Näiden käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten valvomisen helpottamiseksi on tarpeen lisätä lain 27 §:ään säännökset siitä, että käyttöoikeuksien haltijat veloitettaisiin ilmoittamaan yrityksensä omistajapohja ja siinä tapahtuneet muutokset. Ilmoitus annettaisiin kerran vuodessa toimijakohtaisen kalastuskiintiön haun yhteydessä.

Täytäntöönpanolain 20 §:ssä säädetään toimijakohtaisen kalastuskiintiön jakamisesta. Pykälään olisi lisättävä ehdotetun uuden 27 §:n mukaisesti, että jaettaessa toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä tulisi ottaa huomioon mahdolliset käyttöoikeuksien haltijan omistusperusteita koskevat ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset.

Lisäksi 27 §:ään lisättäisiin säännös siitä, että maa- ja metsätalousministeriö valtuutettaisiin vähentämään siirrettävää käyttöoikeutta sellaiselta toimijalta, jonka hallinnassa on sallittua määrää enemmän siirrettävää käyttöoikeutta tai joka olisi antanut väärää tietoa omistusperusteistaan. Vastaava valtuus annettaisiin ei-siirrettävien käyttöoikeuksien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Ehdotuksen tavoitteena on parantaa kalastusviranomaisten mahdollisuuksia valvoa käyttöoikeuksien keskittymisrajoituksia ja korostaa käyttöoikeuksien haltijoiden vastuuta rajoitusten noudattamisessa ja niitä koskevien tietojen antamisessa sekä asettaa seuraamukset haltijoiden velvoitteiden laiminlyönneille.

Täytäntöönpanolain 28 §:n mukaan vähennetyt siirrettävät käyttöoikeudet jaetaan muille käyttöoikeuden haltijoille. Pykälää on tarpeen täydentää säännöksellä, jolla estetään käyttöoikeuden antaminen haltijalle, jolta edeltävänä vuonna on vähennetty käyttöoikeutta. Lisäksi selkeytettäisiin palautettujen siirrettävien käyttöoikeuksien uudelleen jakamisessa noudatettavaa etusijajärjestystä sekä että siirrettävää käyttöoikeutta jaetaan ainoastaan samaa Suomen kalastuskiintiötä koskevalle käyttöoikeuden haltijalle.

Pykälien 20, 23, 27 ja 28 muutosehdotusten tavoitteena on selkeyttää pykälien säännöksiä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden luopumista ja käyttöoikeuksien menettämistä ja uudelleen jakamista koskien. Lisäksi erityisesti ruotsinkielistä lakitekstiä on selvennetty laintarkastuksen perusteella.

Pykälän 37 muutoksella nopeutettaisiin menettelyjä uusien kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinoille saattamisessa antamalla maa- ja metsätalousministeriölle valtuus väliaikaisen kaupanimen vahvistamiselle enintään vuodeksi.

Esityksellä ehdotetaan myös lisättäväksi kalastuspäiväkirjamerkintöjä koskeva asetuksenantovaltuus yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 20 pykälään. Tavoitteena on voida antaa teknisiä ja nykyisiä EU:n säännöksiä tiukempia määräyksiä kalastuspäiväkirjaan tehtävistä merkinnöistä, jolla otetaan huomioon troolikalastuksessa saatavien suurten lajittelemattomien saaliiden lajikohtaisten määrien arvioimisen käytännön mahdollisuudet.

4 Esityksen vaikutukset

Vuoden 2107 alussa käyttöön otetun siirrettäviä käyttöoikeuksia ja toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevan järjestelmän avulla pyritään parantamaan kaupallisen kalastuksen yritysten ja ammatinharjoittajien kykyä suunnitella ja toteuttaa oma kalastustoimintansa mahdollisimman kustannustehokkaasti ja kalan markkinoiden kannalta optimaalisesti, minkä seurauksena myös alan kannattavuus ja kyky kehittää toimintaansa paranisi. Kiintiöjärjestelmään ehdotetut muutokset edistäisivät osaltaan edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista.

Ehdotetut muutokset täytäntöönpanolakiin parantaisivat Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mahdollisuuksia valvoa siirrettävien käyttöoikeuksien keskittymisen rajoituksia. Maa- ja metsätalousministeriön osalta muutokset selkeyttäisivät siirrettävien käyttöoikeuksien vähentämistä ja jakamista koskevia menettelyjä. Samalla kaupallisten kalastajien ja kalastuskiintiöiden ja käyttöoikeuksien haltijoiden oikeudet ja velvollisuudet selkeytyisivät.

Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain uusien valtuuksien perusteella annettavat määräykset lajittelemattomia troolisaaliita koskevien kalastuspäiväkirjamerkintöjen sallituista poikkeamista parantaisi kalastusviranomaisten valvontamahdollisuuksia. Samalla se parantaisi saalistilastojen luotettavuutta ja kalakantojen arviointityössä käytettävää tietopohjaa. Kaupallisten kalastajien kannalta ehdotus ei merkitsisi olennaista lisävaatimusta, koska se ottaa huomioon käytännön mahdollisuudet saalisosuuksien arvioinnissa.

Lainsäädäntöön tehtävillä muutoksilla ei ole olennaisia vaikutuksia julkiseen tai kaupallista kalastusta koskevaan talouteen.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Siirrettävien ja ei-siirrettävän käyttöoikeuksien keskittymisrajoituksen seuraamiseksi ja valvomiseksi tarvittavan omistussuhteita koskevan tiedon keräämisen toteuttamisvaihtoehtona ovat nykyinen täytäntöönpanolakiin perustuva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tarkastustyö ja kyseisen tiedon toimittamisvelvollisuuden siirtäminen käyttöoikeuksien haltijoille.

Käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten huolellinen selvittäminen viranomaiskeinoin on monimutkainen tehtävä, jossa paitsi käyttöoikeuden siirtoja täytyy myös seurata yrityskauppoja ja omistajavaihdoksia. Erityisesti omistussuhteiden muutosten selvittäminen on työläs ja haastava tehtävä ja viranomaisille hallinnollisesti raskas menettely.

Tämän vuoksi esitetty toteuttamisvaihtoehto, jossa toimijoille asetetaan velvoite vuosittain ilmoittaa tietoja omistuspohjastaan sekä liittyy velvoitteen laiminlyömiseen tai väärän tiedon antamiseen hallinnolliset seuraamukset, on arvioitu parhaaksi ja kustannustehokkaimmaksi toteuttamisvaihtoehdoksi.

Kalastuspäiväkirjamääräyksiä koskevan asetuksenantovaltuuden osalta vaihtoehtoina ovat eteneminen Euroopan unionin tasolla yhteistä kalastuspolitiikkaa kehittämällä tai Itämeren tasolla sopimalla yhtenäisistä menettelyistä Itämeren kalastuksessa. Suomi on Euroopan unionin kalastuspolitiikan valvonta-asetuksen uudistusehdotuksen käsittelyn osana ehdottanut, että kyseinen vaatimus koskisi kaikkia toimijoita koko unionin alueella. Uudistusehdotuksen käsittely on vielä kesken unionin toimielimissä ja on todennäköistä, että siitä sopiminen ja sen voimaantulo eivät toteudu vuoden 2021 aikana. Tämän vuoksi on tarpeen edetä kansallisesti niin, että voi-

daan varmistaa oikeat tiedot ja valvontamahdollisuudet myös lajittelemattomista suurista kalansaaliista. Suomi voi lisäksi ehdottaa, että vastaavaa käytäntöä otettaisiin kansallisesti käyttöön myös muissa Itämeren jäsenvaltioissa.

6 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Täytäntöönpanolakia koskevassa hallituksen alkuperäisessä esityksessä (HE 103/2016 vp) selostettiin myös eräissä ulkomaissa käytettävät kalastuskiintiöjärjestelmät.

Monessa Euroopan maassa on käytössä kalastuskiintiöjärjestelmä, joka perustuu määräaikaisiin ja siirrettäviin käyttöoikeuksiin. Joissakin maissa on käynyt ilmi, että käyttöoikeudet ovat keskittyneet harvoille haltijoille ja niiden keskittymisen valvonta ei ole onnistunut parhaalla tavalla. Tätä taustaa vasten on harkittu vaihtoehtoja käyttöoikeuksien keskittymisrajojen kustannustehokkaan seurannan ja valvonnan toteuttamiseksi Suomessa.

7 Lausuntopalaute

Esitysluonnoksesta järjestettiin laaja lausuntokierros. Esityksestä annettiin yhteensä 14 lausuntoa. Valtaosa lausunnonantajista kannatti ehdotettuja muutoksia tai ne ilmoittivat, ettei heillä ole lausuttavaa niiden johdosta. Erityisesti jäljempänä mainittujen tahojen lausunnot otettiin huomioon esityksen viimeistelyssä.

Oikeusministeriön lausunnon perusteella esityksestä poistettiin maininnat asianosaisten kuulemisesta ennen päätöksentekoa liittyen käyttöoikeuksien poistamiseen. Hallintolaki (434/2003) sisältää säännökset asianosaisten kuulemisesta, joten erillisen säännöksen ottaminen asiasta täytäntöönpanolakiin on tarpeetonta. Lisäksi poistettiin maininta rikoslain (39/1889) soveltamisesta tilanteessa, jossa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti annettu omistajapohjaa koskevaa väärää tietoa. Rikoslain soveltaminen tulisi tapauskohtaisesti erikseen harkittavaksi. Lisäksi perusteluja on tältä osin selvennetty niin, että viranomaisten toimenpiteet käyttöoikeuksien vähentämisessä ymmärretään olevan luonteeltaan hallinnollisia seuraamuksia lainmukaisen oikeustilan aikaansaamiseksi tai palauttamiseksi.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoi, että omistus pohjan vuosittainen valvonta lisääisi työtehtäviä ilmoitusten ja mahdollisten lisätietopyyntöjen käsittelyssä. Tämän vuoksi keskus ehdotti, että omistus pohjaa koskevat tiedot tulisi antaa harvemmin, vain tiettyjen haltijoiden osalta tai vain muutosten osalta. Tämän perusteella esityksen perusteluja tarkennettiin niin, että selkeästi käy ilmi, että haltijoiden tulee ensimmäisen kerran antaa omistus pohjaansa koskevat tiedot täydellisinä ja tämän jälkeen vuosittain vahvistettaisiin toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen yhteydessä, että tiedot eivät ole muuttuneet tai annettaisiin tiedot omistus pohjaan tapahtuneista muutoksista. Tällä tavalla voidaan minimoida tästä velvoitteesta aiheutuva hallinnollinen taakka sekä kaupallisten kalastajien että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten osalta.

Suomen Ammattikalastajaliitto totesi kannattavansa ehdotettuja lakimuutoksia. Liitto piti kuitenkin perusteluissa esitettyä muutosta ankarammista kalastuspäiväkirimääräyksistä hyvin ongelmallisena, myös periaatteellisella tasolla. Liiton mukaan asiassa tulisi pyrkiä yhtenäiseen ratkaisuun koko Itämeren alueella, eikä tehdä ainoastaan suomalaisia kalastajia koskevia päätöksiä. Liitto suhtautuu siten lähtökohtaisesti kielteisesti yksipuoliseen ratkaisuun, mutta ottaa lopullisesti kantaa esitykseen, kun valtioneuvoston asetusta asiasta valmistellaan. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoi puolestaan, että ehdotettu muutos on

käytännön valvontatoiminnan ja kiintiöseurannan luotettavuuden kannalta ehdottomasti parannus nykykäytäntöön. Kalatalouden Keskusliitto ei ottanut kantaa asiaa ilman tarkentavaa valtioneuvoston asetusta perusteluineen.

Tältä osin esitystä on täydennetty lisäämällä esitykseen otsikko lakia alemman asteisesta sääntelystä, jonka alla on tarkemmin selostettu mitä säännöksiä valtioneuvoston asetuksella ehdotettaisiin kalastuspäiväkirjan osalta. Lisäksi on tarkoitus valmistella sitä koskeva valtioneuvoston asetusluonnos perusteluineen. Suomi on Euroopan unionin kalastuspolitiikan valvonta-asetuksen uudistusehdotuksen käsittelyn osana ehdottanut, että kyseinen vaatimus koskisi kaikkia toimijoita koko unionin alueella. Uudistusehdotuksen käsittely on vielä kesken unionin toimielimissä ja on todennäköistä, että siitä sopiminen ja sen voimaantulo eivät toteudu vuoden 2021 aikana. Tämän vuoksi on tarpeen edetä kansallisesti niin, että voidaan varmistaa oikeat tiedot ja valvontamahdollisuudet myös lajittelemattomista suurista kalansaaliista. Suomi voi lisäksi ehdottaa, että vastaavaa käytäntöä otettaisiin kansallisesti käyttöön myös muissa Itämeren jäsenvaltioissa.

8 Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 16 kohdan mukaan Ahvenanmaalla on lainsäädäntövalta kalastusta, kalastusalueiden rekisteröintiä ja kalastuselinkeinon ohjaamisesta kuuluvissa asioissa. Täytäntöönpanolakiin ehdotettuja muutoksia ei siten sovellettaisi Ahvenanmaalla, lukuun ottamatta valtakunnan toimivaltaan sisältyvää ehdotusta väliaikaisen kauppamiehen antamisesta, jota maakunta kannattaa.

9 Säännöskohtaiset perustelut

9.1 Laki Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta

20 §. *Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaminen.* Pykälässä säädetään toimijakohtaisen kalastuskiintiön jakamisesta. Pykälään 1 momenttiin olisi lisättävä määräys siitä, että alla 27 §:n 6 momenttiin ehdotettu omistuspohjan ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä seuraisi toimijakohtaisen kalastuskiintiön menetys, joka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen jakopäätöksessään tulisi ottaa huomioon. Omistuspohjan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisätietopyynnön jälkeen olisi peruste tulevan vuoden toimijakohtaisen kalastuskiintiön menetykselle. Seuraamus olisi oikeassa suhteessa laiminlyöntiin, joka vaarantaisi 14 §:ssä olevien käyttöoikeuksien keskittymistä koskevien rajoitusten tehokkaan valvonnan.

23 §. *Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen.* Pykälän 1 momenttia on tarpeen tarkentaa siten, että se joka osaksi tai kokonaan luopuu toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä, menettää samalla kokonaan edelliseltä vuodelta siirtyvät mahdolliset kiintiönosat. Ei ole tarkoituksenmukaista jakaa edelliseltä vuodelta siirtyvää kiintiönosaa sellaiselle käyttöoikeuden haltijalle, joka on ilmoittanut luopuvansa tulevan vuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai sen osasta. Momenttia on edelleen selvennetty siten, että luopumisen ymmärretään koskevan sekä siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijaa.

27 §. *Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä.* Pykälän 3 momentin mukaan siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti vähintään puolta kalastuskiintiöstään. Säännös on tarpeen tarkentaa alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti siten, että

HE 256/2020 vp

toimijakohtaisen kalastuskiintiön oman käytön lisäksi otetaan myös huomioon haltijan tekemät siirrot laskettaessa vaatimusta käyttöä vähintään puolet kalastuskiintiöstä. Riittäväksi käytöksi katsottaisiin esimerkiksi siten tilanne, jossa haltija on käyttänyt 25 prosenttia kalastuskiintiöstään ja siirtänyt siitä 30 prosenttia toisella kaupalliselle kalastajalle.

Täytäntöönpanolain 14 § sisältää kiintiöjärjestelmän kannalta keskeisen periaatteen siitä, että käyttöoikeutta ei voi keskittyä liikaa harvoille kaupallisille kalastajille. Laissa mainittuja silakan ja kilohailin 200 ja lohen 150 promillen kiintiökohtaisia keskittymisrajoja on tarpeen valvoa tehokkaasti.

Keskittymisrajojen valvomiseksi ehdotetaan pykälään uutta 6 momenttia, jonka mukaan siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan tulisi vuosittain toimijakohtaisen kalastuskiintiön haun yhteydessä ilmoittaa tiedot käyttöoikeuden haltijana toimivan kaupallisen kalastajan omistus pohjasta hakemuksen jättämisen ajankohtana. Tällä tavalla toimijoilla olisi vastuu käyttöoikeuden haltijana toimivien kaupallisten kalastajien omistus pohjaa koskevien tietojen ilmoittamisesta viranomaisille. Omistus pohjaa koskeissa tiedoissa tulisi eritellä jokainen omistajajyksikkö ja yksikön omistusosuus sekä tämän omistukset ja osuudet muissa kotimaisissa ja ulkomaisissa yhteisöissä. Nämä tiedot ovat tarpeen omistajajyksiköiden määräysvallan määrittämiseksi eri yhteisöissä sekä konsernin omistuksien määrittämiseksi. Omistus pohjaa koskevien tietojen antamiseen ja seurantaan liittyvien uusien tehtävien minimoimiseksi riittäisi, että tiedot annetaan ensimmäisen kerran täydellisinä ja tämän jälkeen vuosittain vahvistetaan toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen yhteydessä, että tiedot eivät ole muuttuneet tai annetaan tiedot omistus pohjaan tapahtuneista muutoksista. Tällä tavalla voidaan minimoida tästä veloitteesta aiheutuva hallinnollinen taakka sekä kaupallisten kalastajien että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten osalta.

Pykälämuutoksen tavoitteena on parantaa kalastusviranomaisten mahdollisuuksia valvoa käyttöoikeuksien keskittymisrajoituksia ja korostaa käyttöoikeuksien haltijoiden vastuuta rajoitusten noudattamisessa. Haltijoiden tulee selvittää omistus pohjansa ja jatkuvasti huolehtia siitä, ettei käyttöoikeuksien keskittymisrajoituksia ylitetä. Keskittymisrajoituksia tarkastellaan sekä suomalaisten yhteisöjen, että muihin valtioihin rekisteröityjen yhteisöjen omistus pohjan ja -järjestelyjen perusteella.

Pykälään lisättäisiin myös uusi 7 ja 8 momentti, jolla annettaisiin maa- ja metsätalousministeriö valtuus päättää käyttöoikeuden vähentämisestä enintään 14 §:ssä säädettyihin promillemääriin, jos 6 momentin tai muulla tavoin saadun tiedon perusteella käy ilmi, että käyttöoikeuden haltijana toimivalla kaupallisella kalastajalla on suoraan tai omistajiensa kautta yhteen laskien hallussaan enemmän kuin 14 §:ssä säädetty promillemäärät Suomen jostakin silakan, kilohailin tai lohen kalastuskiintiöstä. Maa- ja metsätalousministeriö voisi tämän määrän menettämisen lisäksi päättää vastaavasta vähennyksestä, jos kaupallinen kalastaja on tahallisesti tai tuottamuksellisesti antanut omistajapohjaansa koskevaa väärää tietoa. Kyse olisi hallinnollisesta seuraamuksesta lainmukaisen oikeustilan aikaansaamiseen tai palauttamiseen tähtäävästä viranomaisen toimenpiteestä. Jos yhdellä omistajataholla olisi usean vähintään 50 prosenttisesti omistamansa kaupallisen kalastajan kautta yhteen laskien keskittymisrajoituksia enemmän käyttöoikeutta, kyseinen käyttöoikeuden määrä palautuisi valtiolle samassa suhteessa jokaiselta kyseisen omistajatahon omistamalta käyttöoikeuden haltijana toimivalta kaupalliselta kalastajalta. Säännöksellä varmistettaisiin käyttöoikeuksien vähentämisen oikea osittaminen kyseisten kaupallisten kalastajien kesken.

Lisäksi ehdotetaan selvennystä, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö päättäisi pykälän 2, 3 ja 7 momenteissa tarkoitetuista käyttöoikeuksien vähentämisistä tai poistamisista. Ministe-

riö on tehnyt alkuperäiset päätökset siirrettävistä käyttöoikeuksista ja on siten oikea taho tekemän käyttöoikeuden vähentämistä koskevat päätökset. Samoin selvennettäisiin säännöstä siten, että jos 2 ja 3 momentin perusteella haltijan siirrettävän käyttöoikeuden vähentämisestä on jo aiemmin tehty päätös, kyseisen haltijan toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä tarkastellaan uuden kolmen vuoden tarkastelujakson perusteella, joka alkaisi haltijan käyttöoikeuden vähentämisestä tehdyn päätöksen kattamien kolmen vuoden tarkastelujakson jälkeen. Tämä koskisi myös valituksen kohteena olevaa päätöstä. Näin vältettäisiin tilanteita, joissa vähennyksiä tehtäisiin esimerkiksi kahtena peräkkäisenä vuotena perustuen samojen alhaisen käytön vuosiin, eikä toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttöasteen nostaminen vaikuttaisi uuteen kolmen vuoden tarkastelujaksoon. Lisäksi on syytä tarkentaa, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekisi päätökset 4 momentissa tarkoitettujen ei-siirrettävien käyttöoikeuksien menettämisestä. Käyttöoikeuden haltijan oikeusturvan varmistamiseksi haltijalle olisi hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

28 §. *Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen.* Pykälän 1 momenttia on tarpeen tarkentaa siten, että siihen lisätään viittaus edellä ehdotettuun 27 §:n uuteen 7 momenttiin, jonka perusteella valtiolle voi palautua siirrettävää käyttöoikeutta. Momenttiin lisättäisiin myös säännös siitä, että käyttöoikeutta ei kuitenkaan jaettaisi niille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, joilta maa- ja metsätalousministeriö olisi 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin perusteella edellisenä vuonna vähentänyt kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta. Ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalla voi olla myös hankittua siirrettävää käyttöoikeutta, jonka hyödyntämistä tarkasteltaisiin. Toimijakohtaisen kalastuskiintiön käyttäjästä estäisi kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevan siirrettävän käyttöoikeuden saamista valtiolta.

Lisäksi pykälän 1, 2 ja 3 momentteja on alkuperäisen tarkoituksen mukaisesti selvennetty siten, että palautuneita siirrettäviä käyttöoikeuksia jaetaan ainoastaan samaa Suomen kalastuskiintiötä koskeville ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijoille. Näin ollen esimerkiksi Pohjanlahden silakkakiintiötä koskevalle ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle voidaan jakaa ainoastaan Pohjanlahden silakkakiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta.

Pykälän 3 momentin etusijajärjestyksestä tarkennettaisiin siten, että jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riittäisi vähintään yhteen promilleen kaikkien 1 momentin vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jaettaisiin etusijajärjestyksen perusteella kullekin haltijalle yksi promille siirrettävää käyttöoikeutta ja kun jäljellä oleva jaettava määrä olisi alle yksi promille, jaettaisiin koko jäljellä oleva promillemäärä etusijajärjestyksessä vuorossa olevalle. Näin etusijajärjestyksen käyttö selkiintyisi koskemaan enintään yhden promillen jakamista ja lopuksi jäljellä olevan alle yhden promillemäärän jakamista. Lisäksi on tarpeen selkiyttää, että tilanteessa, jossa etusijajärjestyksessä olisi samassa asemassa olevia haltijoita eikä kellekelle riittäisi jaettavaksi yhtä promillea, jaettaisiin kyseisille haltijoille yhtä suuret promillemäärät. Jaettava määrä saataisiin jakamalla jäljellä oleva promillemäärä samassa asemassa olevien haltijoiden lukumäärän perusteella. Pykälän voimassaolevan 2 momentin mukaan jaettava määrä olisi kaikissa tapauksissa enintään neljä promillea haltijaa kohden.

Pykälän 4 momenttia muutettaisiin myös lisäämällä viittaus ehdotettuun 27 §:n uuteen 7 momenttiin ja ottamalla huomioon edellä selostettua käyttöoikeuksien haltijoiden omistajapohjaa koskevien tietojen vaikutusta suoritettavaan jakoon. Lisäksi lisättäisiin maininta siitä, että siirrettävän käyttöoikeuden jako siirrettävän käyttöoikeuden haltijoille perustuisi hakumenetelyyn. Tällä tavalla voidaan varmistaa, että siirrettävää käyttöoikeutta ei jaeta yli tarpeen. Valtiolla voi siten jäädä siirrettävää käyttöoikeutta, jota vastaava kiintiömäärä voidaan 7 §:n nojalla vaihtaa muiden jäsenvaltioiden kanssa. Pykälän nykyisen 5 momentin perusteella voidaan myös

valtioneuvoston asetuksella säätää menettelystä valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi kaupallisille kalastajille.

37 §. *Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet.* Pykälässä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun luettelon vahvistamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistettavassa luettelossa on Suomen alueella sallitut kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet.

Pykälään on tarpeen lisätä uusi 2 momentti, jonka nojalla maa- ja metsätalousministeriö voisi ilmoituksen perusteella vahvistaa enintään vuodeksi väliaikaisen kauppanimen edellä mainittuun luetteloon kuulumattomalle kalastus- ja vesiviljelytuotteelle. Tämä nopeuttaisi menettelyjä uusien kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinoille asettamisessa. Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaisi väliaikaisen kauppanimen vastaavaan lajinimiin liittyvään selvitystyöhön perustuen, jota käytetään kauppanimen lisäämisessä varsinaiseen luetteloon.

9.2 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta

20 §. *Ilmoituksia vastaanottava viranomainen, määrärajan laskeminen ja tarkemmat määräykset.* Pykälään ehdotetaan uutta 3 momenttia valtuuksista (nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi), jonka perusteella valtioneuvosto voisi antaa kalastuspäiväkirjaan tehtäviä merkintöjä koskevia tarkempia säännöksiä. Nämä koskisivat EU:n neuvoston kalastuksen valvontaa koskevan asetuksen (1224/2009) 14 artiklassa tarkoitetun sallitun poikkeaman määrää ja laskentaa, sellaisena kuin se on tarkennettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (1139/2016) 13 artiklassa. Säännökset koskisivat erityisesti troolikalastuksessa saatavien suurten lajittelemattomien saaliiden lajikohtaisten määrien arvioimisessa sallittua poikkeamaa. Saaliiden arviointi ja kirjaus kalastuspäiväkirjaan tulee tehdä merellä ja tieto toimitetaan ennakoilmoitusten yhteydessä ennen saaliin maihintoontia. Sallittu poikkeama koskee arvioidun lajikohtaisen määrän erotusta verrattuna saaliin purkamisen yhteydessä punnittuihin määriin.

Erityisesti suurten troolikalastuksessa saatavien saaliiden lajikohtaisten määrien arviointi on tärkeä, mutta vaikea tehtävä. Jos esimerkiksi silakan ja kilohailin osuudet saaliissa ovat suunnilleen saman suuruiset, arviointi on kohtuullisella tarkkuudella tehtävissä. Jos toisen lajin osuus on pieni voi arvio sen määrästä merkittävästi poiketa todellisuudesta ja olla esim. puolta arvioitua pienempi tai kolme kertaa suurempi. Pieni saalisuus voi käytännössä olla mahdotonta erottaa esim. 300 tonnin saaliissa. Tämän vaikeuden huomioon ottamiseksi on tarpeen kansallisesti voida määrätä sallitusta poikkeamasta. Nämä olisivat EU:n Itämeren alueella sovellettavia säännöksiä tiukemmat. Itämerelle säädetty poikkeus tarkoittaa, että koko saaliin punnittu määrä ei saa poiketa yli kymmentä prosenttia arvioidusta.

Neuvoston valvonta-asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta siinä säädettyjä vähimmäisvaatimuksia tiukempien kansallisten valvontatoimenpiteiden soveltamista, jos ne ovat yhteisön lainsäädännön ja yhteisen kalastuspolitiikan mukaisia. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää neuvoston valvonta-asetuksen 14 artiklassa säädetyn sallitun poikkeaman laskennasta siten, että 10 prosentin kalalajikohtainen poikkeama laskettaisiin suhteessa koko lajittelemattoman kalansaaliin määrään. Säännös olisi yhteisen kalastuspolitiikan mukainen ja sen tavoitteita tukeva, ja se olisi tiukempi kuin valvonta-asetuksen 14 artiklaan Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1139/2016 13 artiklassa Itämeren alueelle säädetty poikkeus.

10 Lakia alemman asteinen sääntely

Yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettuun lakiin ehdotetun 20 §:n uuden 3 momentin valtuussäännöksen nojalla annettaisiin valtioneuvoston asetus, joka koskisi erityisesti troolikalastuksessa saatavien suurten lajittelemattomien saaliiden lajikohtaisten määrien arvioimisessa sallittua poikkeamaa.

Säännöksessä määrättäisiin, että kalastuspäiväkirjaan kirjattavien aluksella pidettävien kalojen määrää kilogrammoina arvioitaessa sallittu poikkeama purettuun määrään verrattuna olisi kunkin puretun lajin osalta kymmenen prosenttia kaikkien aluksella pidettyjen saaliiden yhteenlasketusta määrästä. Tällä tavalla edellytettäisiin nykyistä tarkempia kalastuspäiväkirjamerkintöjä tällaisissa saaliissa olevista eri kalalajien määristä, mutta kuitenkin siten, että se olisi suurriisakin saalismäärissä käytännössä mahdollista arvioida aiheuttamatta määräysten tahatonta rikkomisen vaaraa.

11 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.

Käyttöoikeuksien keskittymisrajoitusten valvomiseksi on tarpeen saattaa ehdotetut uudet säännökset kaupallisen kalastajan omistuspuhjan ilmoitusvelvollisuudesta voimaan hyvissä ajoin ennen vuotta 2022 koskevaa toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden haun käynnistymistä syksyllä 2021. Tämä mahdollistaisi asiasta tiedottamisen kaupallisille kalastajille ja siihen valmistautumista elinkeino-, liikenee- ja ympäristökeskuksessa osana toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hakua. Lisäksi ehdotetut uudet asetuksenantovaltuudet liittyen kalastuspäiväkirjoihin tehtävistä lajittelemattoman saaliin merkinnöistä on tarpeen saattaa voimaan viipymättä, jotta valtioneuvosto voisi antaa sitä koskeva asetus.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinon harjoittamiseen tarvittavan luvan peruuttamista vaikutuksiltaan jyrkempänä yksilön oikeusasemaan puuttuvana viranomaistoinena kuin haetun luvan epäämistä. Perustuslakivaliokunta on pitänyt välttämättömänä sitoa luvan peruuttamismahdollisuuden vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet puutteiden korjaamiseen (PeVL 48/2005 vp, PeVL 8/2006 vp, PeVL 31/2006 vp, PeVL 32/2010 vp, PeVL 58/2010). Käyttöoikeuksien menettämisen voidaan rinnastaa elinkeinon harjoittamiseen tarvittavan luvan peruuttamiseen. Tämä on alkuperäisen täytäntöönpanolain esityksessä ja sen eduskuntakäsittelyssä otettu huomioon.

Uutena säännöksenä ehdotetaan käyttöoikeuden lisämäärän menettämistä tilanteessa, jossa on annettu väärää tietoa käyttöoikeuden haltijan omistuspuhjasta sekä tulevan vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiön menettämistä tilanteessa, jossa ei hakemuksen osana tai viranomaisen lisätiedon pyynnön jälkeen ole annettu tietoa omistuspuhjasta. Käyttöoikeuden menettäminen muutoin liittyy tilanteisiin, joissa sovelletaan jo annettuja täytäntöönpanolain säännöksiä käyttöoikeuden keskittymisen rajoituksista. Uusilla säännöksillä luodaan valvontaa varten ilmoitusvelvollisuus käyttöoikeuden haltijoiden omistuspuhjasta. Tätä koskeville käyttöoikeuden haltijoille lähetettäisiin lisätietopyyntö ennen asian ratkaisemista.

Käyttöoikeuksien kannalta keskeiset perustuslain 15 §:ssä säädetyt omaisuuden suoja ja siihen liittyvät perustellut odotukset oikeustilan pysyvyydelle arvioitiin täytäntöönpanolain alkuperäi-

HE 256/2020 vp

sen esityksen yhteydessä perustuslakivaliokunnassa. Uudet ehdotetut säännökset koskevat käyttöoikeuksien omistussuhteiden ilmoittamisvelvollisuutta sekä käyttöoikeuden peruuttamista vakavien tai olennaisten rikkomusten tai laiminlyöntien perusteella. Niissä ei esitetä sellaisia muutoksia omaisuuden suojan tai pysyvyyden kannalta, jotka olennaisesti vaikuttaisivat lain perustuslainmukaisuuden arviointiin (PeVL 44/2016 vp).

Edellä mainituilla perusteilla katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 20, 23, 27, 28 ja 37 §, sellaisena kuin niistä on 20 § osaksi laissa 872/2018, seuraavasti:

20 §

Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi kalenterivuositain määräaikaan mennessä saapuneiden siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden hakemusten perusteella 19 §:ssä säädettyjen menettelyiden mukaisesti. Päätöksessään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaa huomioon mahdolliset 23 §:ssä tarkoitetut toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä luopumiset, 27 §:n 5 momentissa tarkoitetusta käyttömaksun maksamatta jättämisestä ja 27 §:n 6 momentissa tarkoitetusta omistuspohjan ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä johtuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset sekä 29 §:n 4 momentissa tarkoitetut toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylityksestä tehtävät vähennykset.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi vahvistaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksen perusteella seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden suuruus on enintään 90 prosenttia siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella tietyistä Suomen kalastuskiintiöistä jaettavista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä, jos:

1) Suomen kalastuskiintiön jakamiseen vaikuttava muutoksenhaun käsittely tai muu oikeuskäsittely on kesken; tai

2) Itämeren kiintiöasetusta ei ole julkaistu eikä seuraavan vuoden Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöitä ole vahvistettu, jolloin väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voivat olla lisäksi enintään kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman tieteellisen neuvon alarajan suuruiset.

Kun maa- ja metsätalousministeriö on selvittänyt edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevat tiedot, se voi jakaa mahdolliset 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet 28 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti ja muuttaa tarvittaessa siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevia päätöksiä. Edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevien tietojen perusteella tai kun tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja perusteita ei enää ole, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaa tarvittaessa toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä tai väliaikaisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevia päätöksiä.

Edellä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen Suomen kalastuskiintiöiden siirrosta aiheutuvat lisäykset jaetaan ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa ja mainitussa momentissa aiheutuvat vähennykset jaetaan edellisenä vuonna toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneiden tai 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä enemmän kuin maa- ja metsätalousministeriön

päätöksessä sallitulla lisämäärällä ylittäneiden haltijoiden kesken ylitysten suuruuden mukaisessa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

23 §

Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi 20 §:ssä tarkoitettussa hakemuksessa ilmoittaa luopuvansa käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta seuraavan kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hakematta jäänyt toimijakohtainen kalastuskiintiö rinnastetaan luovutettuun toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön. Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä kokonaan tai osittain luopuneelle käyttöoikeuden haltijalle ei jaeta 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua edelliseltä vuodelta siirtyvää kiintiönosaa.

Se osuus, josta haltija 1 momentin mukaisesti luopuu, jaetaan muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien mukaisessa suhteessa ottaen huomioon 20 §:ssä tarkoitetuissa hakemuksissa esitetyt tiedot haltijoiden halukkuudesta ottaa vastaan lisää toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Jos kaikkea luovutettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei oteta vastaan muiden haltijoiden hakemusten perusteella, kyseiset kiintiömäärät jäävät maa- ja metsätalousministeriön hallinnoitaviksi.

27 §

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen hyödyntämään niiden perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä tai siirtämään ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä siitä osaa muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti määrää, joka käytön lisäksi muodostaa yhteensä vähintään puolet siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ei-siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen maksamaan toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä käyttömaksun eräpäivään mennessä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei ole maksanut käyttömaksua muistutuksessa määrättyyn eräpäivään ja kyseistä käyttömaksua seuraavan vuoden toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen jättämisen määräpäivään mennessä, haltija menettää oikeutensa seuraavan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen toimittamaan vuosittain osana toimijakohtaisen kalastuskiintiön hakua kaikki ne hakemuksen jättämisen ajankohdan mukaiset tiedot käyttöoikeuden haltijana toimivan kaupallisen kalastajan omistuspohjasta ja siinä edellisen haun jälkeen tapahtuneista muutoksista 14 §:ssä säädetyn keskittymisrajoituksen

arvioimiseksi. Omistuspohjaa koskevissa tiedoissa tulee eritellä jokainen omistajayksikkö ja yksikön omistusosuus sekä näiden omistukset ja osuudet muissa kotimaisissa ja ulkomaisissa yhteisöissä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei toimita vaadittuja tietoja omistuspohjasta toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hakumenettelyn yhteydessä tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sen jälkeen lisätietopyynnössä määräämään määräaikaan mennessä, haltija menettää oikeutensa hakua koskevan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Jos 6 momentissa tarkoitettujen tietojen tai muulla tavoin saadun tiedon perusteella käy ilmi, että siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijana toimivalla kaupallisella kalastajalla on suoraan tai omistajiensa kautta hallussaan 14 §:ssä säädettyjä keskittymisrajoituksia suurempi promillemäärä jostakin Suomen silakan, kilohailin tai lohen kalastuskiintiöstä, ylimenevä osuus palautuu valtiolle. Jos yhdellä omistajataholla on usean vähintään 50 prosenttisesti omistamansa kaupallisen kalastajan kautta yhteen laskien keskittymisrajoituksia enemmän käyttöoikeutta, kyseinen käyttöoikeuden määrä palautuu valtiolle samassa suhteessa jokaiselta kyseisen omistajatahon omistamalta käyttöoikeuden haltijalta toimivalta kaupalliselta kalastajalta. Jos käy lisäksi ilmi, että siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on antanut 6 momentissa tarkoitettujen omistuspohjaa koskevien tietojen toimittamisen yhteydessä tahallisesti tai tuottamuksellisesti väärää tietoa, kyseisen haltijan siirrettävästä tai ei-siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu valtiolle lisäksi keskittymisrajan ylitystä vastaava osuus.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää siirrettävien käyttöoikeuksien vähentämisestä 2, 3 ja 7 momentissa tarkoitettujen käyttöoikeuksien osalta. Jos siirrettävää käyttöoikeutta on 2 tai 3 momentin perusteella jo vähennetty haltijalta, kyseisen haltijan toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä tarkastellaan uuden kolmen vuoden tarkastelujakson perusteella, joka alkaa haltijan käyttöoikeuden vähentämisestä tehdyn päätöksen sisältämän kolmen vuoden tarkastelujakson jälkeen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää ei-siirrettävien käyttöoikeuksien menettämisestä 4 momentissa tarkoitettujen käyttöoikeuksien osalta.

28 §

Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen

Maa- ja metsätalousministeriö jakaa 27 §:n 2, 3 ja 7 momentin ja 15 §:n 2 momentin perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamaansa määräaikaan mennessä saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:ssä tarkoitettulle kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka ovat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä. Siirrettävää käyttöoikeutta ei kuitenkaan jaeta niille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, joilta maa- ja metsätalousministeriö on vähentänyt edeltävänä vuonna 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin perusteella kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle jaettava siirrettävä käyttöoikeus voi olla suuruudeltaan enintään neljä promillea kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä.

Jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riitä vähintään yhteen promilleen kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetetaan etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan. Etusijajärjestyksen perusteella jaetaan kullekin haltijalle yksi promille kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä ja kun jäljellä oleva jaettava määrä on alle yksi promille, koko jäljellä oleva promillemäärä etusijajärjestyksessä vuorossa olevalle. Jos etusijajärjestyksessä samassa asemassa oleville kaikille haltijoille ei riitä jaettavaksi yhtä promillea, jaetaan kyseisille haltijoille yhtä suuret promillemäärät.

Jos valtiolle 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin tai 15 §:n 2 momentin perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jää jäljelle tämän pykälän 3 momentin mukaisen jaon jälkeen, jäljelle jäävä osuus jaetaan hakemusten perusteella muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien mukaisessa suhteessa 14 §:ssä säädettyin rajoituksin. Siirrettävää käyttöoikeutta ei kuitenkaan jaeta niille siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, joilta maa- ja metsätalousministeriö on vähentänyt edeltävänä vuonna 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin perusteella kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamista kaupallisille kalastajille koskevasta menettelystä.

37 §

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

Sen, joka aikoo pitää kaupan kalastus- ja vesiviljelytuotetta, jonka kaupp nimi ei sisälly edellä 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon, tulee ilmoittaa asiasta maa- ja metsätalousministeriölle, joka tuotteen kaupan pitämistä varten voi enintään vuodeksi vahvistaa väliaikaisen kauppanimen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä 2021.

2.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 20 §, sellaisena kuin se on laissa 208/2018, seuraavasti:

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen, määräajan laskeminen ja tarkemmat määräykset

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62—64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Mainitun asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa ja 21—23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä, tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ankarampia säännöksiä Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettun sallitun poikkeaman määrästä ja laskennasta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.

Helsingissä 14.1.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

1.

Laki**Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 20, 23, 27, 28 ja 37 §, sellaisena kuin niistä on 20 § osaksi laissa 872/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

20 §

20 §

*Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaaminen**Toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden jakaaminen*

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi kalenterivuositain määräaikaan mennessä saapuneiden siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden hakemusten perusteella 19 §:ssä tarkoitettujen menettelyiden mukaisesti. Päätöksessään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaa huomioon mahdolliset 23 §:ssä tarkoitetut toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä luopumiset, 27 §:n 5 momentin mukaiset käyttömaksun maksamatta jättämisestä johtuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset ja 29 §:n 4 momentin mukaiset toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylityksestä tehtävät vähennykset.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi vahvistaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksen perusteella seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden suuruus on enintään 90 prosenttia siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella tietystä Suomen kalastuskiintiöstä jaettavista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä, jos:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus jakaa Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöt toimijakohtaisiksi kalastuskiintiöiksi kalenterivuositain määräaikaan mennessä saapuneiden siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden hakemusten perusteella 19 §:ssä *säädetyjen* menettelyiden mukaisesti. Päätöksessään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ottaa huomioon mahdolliset 23 §:ssä tarkoitetut toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä luopumiset, 27 §:n 5 *momentissa tarkoitettusta* käyttömaksun maksamatta jättämisestä ja 27 §:n 6 *momentissa tarkoitettusta omistuspohjan ilmoitusvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä* johtuvat toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden menetykset sekä 29 §:n 4 *momentissa tarkoitettujen* toimijakohtaisen kalastuskiintiön ylityksestä tehtävät vähennykset.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi vahvistaa maa- ja metsätalousministeriön päätöksen perusteella seuraavaa vuotta koskevat väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt, joiden suuruus on enintään 90 prosenttia siirrettävien ja ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella tietystä Suomen kalastuskiintiöstä jaettavista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä, jos:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1) Suomen kalastuskiintiön jakamiseen vaikuttava muutoksenhaun käsittely tai muu oikeuskäsittely on kesken; tai

2) Itämeren kiintiöasetusta ei ole julkaistu eikä seuraavan vuoden Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöitä ole vahvistettu, jolloin väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voivat olla lisäksi enintään kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman tieteellisen neuvon alarajan suuruiset.

Kun maa- ja metsätalousministeriö on selvittänyt edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevat tiedot, se voi jakaa mahdolliset 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet 28 §:ssä tarkoitetun menettelyn mukaisesti ja muuttaa tarvittaessa siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevia päätöksiä. Edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevien tietojen perusteella tai kun tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja perusteita ei enää ole, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaa tarvittaessa toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä tai väliaikaisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevia päätöksiä.

Edellä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen Suomen kalastuskiintiöiden siirrosta aiheutuvat lisäykset jaetaan ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa ja mainitussa momentissa aiheutuvat vähennykset jaetaan edellisenä vuonna toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneiden tai 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä enemmän kuin maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä sallitulla lisämäärällä ylittäneiden haltijoiden kesken ylitysten suuruuden mukaisessa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

23 §

Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen

1) Suomen kalastuskiintiön jakamiseen vaikuttava muutoksenhaun käsittely tai muu oikeuskäsittely on kesken; tai

2) Itämeren kiintiöasetusta ei ole julkaistu eikä seuraavan vuoden Suomen silakan, kilohailin ja lohen kalastuskiintiöitä ole vahvistettu, jolloin väliaikaiset toimijakohtaiset kalastuskiintiöt voivat olla lisäksi enintään kansainvälisen merentutkimusneuvoston antaman tieteellisen neuvon alarajan suuruiset.

Kun maa- ja metsätalousministeriö on selvittänyt edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevat tiedot, se voi jakaa mahdolliset 27 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet 28 §:ssä säädetyn menettelyn mukaisesti ja muuttaa tarvittaessa siirrettäviä käyttöoikeuksia koskevia päätöksiä. Edellisen vuoden toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä koskevien tietojen perusteella tai kun tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuja perusteita ei enää ole, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muuttaa tarvittaessa toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä tai väliaikaisia toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä koskevia päätöksiä.

Edellä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen Suomen kalastuskiintiöiden siirrosta aiheutuvat lisäykset jaetaan ei-siirrettävien ja siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille niiden mukaisten osuuksien suhteessa ja mainitussa momentissa aiheutuvat vähennykset jaetaan edellisenä vuonna toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä ylittäneiden tai 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa tilanteessa toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä enemmän kuin maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä sallitulla lisämäärällä ylittäneiden haltijoiden kesken ylitysten suuruuden mukaisessa suhteessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hausta, hakemuksen ja päätöksen sisällöstä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

23 §

Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä luopuminen

Voimassa oleva laki

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi 20 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessa ilmoittaa luopuvansa käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta seuraavan kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hakematta jäänyt toimijakohtainen kalastuskiintiö rinnastetaan luovutettuun toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Se osuus, josta haltija luopuu, jaetaan muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa ottaen huomioon 20 §:ssä tarkoitetuissa hakemuksissa esitetyt tiedot haltijoiden halukkuudesta ottaa vastaan lisää toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Jos kaikkea luovutettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei oteta vastaan muiden haltijoiden hakemusten perusteella, kyseiset kiintiömäärät jäävät maa- ja metsätalousministeriön hallinnoitaviksi.

27 §

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen hyödyntämään niiden perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä tai siirtämään ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä siitä osaa muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään

Ehdotus

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija voi 20 §:ssä tarkoitetussa hakemuksessa ilmoittaa luopuvansa käyttöoikeutensa perusteella jaettavasta seuraavan kalenterivuoden toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään kokonaan tai osittain. Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan hakematta jäänyt toimijakohtainen kalastuskiintiö rinnastetaan luovutettuun toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön. *Toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä kokonaan tai osittain luopuneelle käyttöoikeuden haltijalle ei jaeta 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua edelliseltä vuodelta siirtyvää kiintiöosaa.*

Se osuus, josta haltija 1 momentin mukaisesti luopuu, jaetaan muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien mukaisessa suhteessa ottaen huomioon 20 §:ssä tarkoitetuissa hakemuksissa esitetyt tiedot haltijoiden halukkuudesta ottaa vastaan lisää toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä. Jos kaikkea luovutettavaa toimijakohtaista kalastuskiintiötä ei oteta vastaan muiden haltijoiden hakemusten perusteella, kyseiset kiintiömäärät jäävät maa- ja metsätalousministeriön hallinnoitaviksi.

27 §

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijan velvollisuudet ja seuraamukset niiden noudattamatta jättämisestä

Siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen hyödyntämään niiden perusteella jaetut toimijakohtaiset kalastuskiintiönsä tai siirtämään ne muiden kaupallisten kalastajien hyödynnettäväksi 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaettua toimijakohtaista kalastuskiintiötään tai siirrä siitä osaa muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu puolet valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään

Voimassa oleva laki

puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä vähintään puolta muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ei-siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen maksamaan toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä käyttömaksun eräpäivään mennessä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei ole maksanut muistutuksessa määrättyyn eräpäivään ja kyseistä käyttömaksua seuraavan vuoden toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen jättämisen määräpäivään mennessä, haltija menettää oikeutensa seuraavan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Ehdotus

puolta siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään tai siirrä siitä muille kaupallisille kalastajille 22 §:n mukaisesti määrää, joka käytön lisäksi muodostaa yhteensä vähintään puolet siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstä.

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ei-siirrettävä käyttöoikeus palautuu kokonaisuudessaan valtiolle, jos sen haltija ei kahtena kolmesta peräkkäisestä vuodesta käytä vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävän käyttöoikeuden perusteella jaetusta toimijakohtaisesta kalastuskiintiöstään.

Siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen maksamaan toimijakohtaisen kalastuskiintiönsä käyttömaksun eräpäivään mennessä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei ole maksanut käyttömaksua muistutuksessa määrättyyn eräpäivään ja kyseistä käyttömaksua seuraavan vuoden toimijakohtaista kalastuskiintiötä koskevan hakemuksen jättämisen määräpäivään mennessä, haltija menettää oikeutensa seuraavan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Siirrettävän ja ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on velvollinen toimittamaan vuosittain osana toimijakohtaisen kalastuskiintiön hakua kaikki ne hakemuksen jättämisen ajankohdan mukaiset tiedot käyttöoikeuden haltijana toimivan kaupallisen kalastajan omistuspohjasta ja siinä edellisen haun jälkeen tapahtuneista muutoksista 14 §:ssä säädetyn keskittymisrajoituksen arvioimiseksi. Omistuspohjaa koskevissa tiedoissa tulee eritellä jokainen omistajayksikkö ja yksikön omistusosuus sekä näiden omistukset ja osuudet muissa kotimaisissa ja ulkomaisissa yhteisöissä. Jos siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija ei toimita vaadittuja tietoja omistuspohjasta toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hakumenettelyn yhteydessä tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen sen jälkeen lisätietopyynnössä määrämään määräaikaan mennessä, haltija menettää oikeutensa hakua koskevan vuoden toimijakohtaiseen kalastuskiintiöön.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos 6 momentissa tarkoitettujen tietojen tai muulla tavoin saadun tiedon perusteella käy ilmi, että siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijana toimivalla kaupallisella kalastajalla on suoraan tai omistajiensa kautta hallussaan 14 §:ssä säädettyjä keskittymisrajoituksia suurempi promillemäärä jostakin Suomen silakan, kilohailin tai lohen kalastuskiintiöstä, ylimenevä osuus palautuu valtiolle. Jos yhdellä omistajataholla on usean vähintään 50 prosenttisesti omistamansa kaupallisen kalastajan kautta yhteen laskien keskittymisrajoituksia enemmän käyttöoikeutta, kyseinen käyttöoikeuden määrä palautuu valtiolle samassa suhteessa jokaiselta kyseisen omistajatahon omistamalta käyttöoikeuden haltijalta toimivalta kaupalliselta kalastajalta. Jos käy lisäksi ilmi, että siirrettävän tai ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltija on antanut 6 momentissa tarkoitettujen omistuspohjaa koskevien tietojen toimittamisen yhteydessä tahallisesti tai tuottamuksellisesti väärää tietoa, kyseisen haltijan siirrettävästä tai ei-siirrettävästä käyttöoikeudesta palautuu valtiolle lisäksi keskittymisrajan ylitystä vastaava osuus.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää siirrettävien käyttöoikeuksien vähentämisestä 2, 3 ja 7 momentissa tarkoitettujen käyttöoikeuksien osalta. Jos siirrettävää käyttöoikeutta on 2 tai 3 momentin perusteella jo vähennetty haltijalta, kyseisen haltijan toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden käyttöä tarkastellaan uuden kolmen vuoden tarkastelujakson perusteella, joka alkaa haltijan käyttöoikeuden vähentämisestä tehdyn päätöksen sisältämän kolmen vuoden tarkastelujakson jälkeen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää ei-siirrettävien käyttöoikeuksien menettämisestä 4 momentissa tarkoitettujen käyttöoikeuksien osalta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

*Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen**Valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakaminen*

Maa- ja metsätalousministeriö jakaa 27 §:n 2 ja 3 momentin ja 15 §:n perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamaansa määräaikaan mennessä saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:n mukaisille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka ovat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä.

Maa- ja metsätalousministeriö jakaa 27 §:n 2, 3 ja 7 momentin ja 15 §:n 2 momentin perusteella valtiolle palautuneet siirrettävät käyttöoikeudet asettamaansa määräaikaan mennessä saapuneiden hakemusten perusteella niille 17 §:ssä tarkoitetulle kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, jotka ovat vähintään kahden vuoden ajan kaikkina vuosina hyödyntäneet vähintään 50 prosenttia ei-siirrettävien käyttöoikeuksien perusteella jaetuista toimijakohtaisista kalastuskiintiöistä kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä. Siirrettävää käyttöoikeutta ei kuitenkaan jaeta niille ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, joilta maa- ja metsätalousministeriö on vähentänyt edeltävänä vuonna 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin perusteella kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla jaettava siirrettävä käyttöoikeus voi olla suuruudeltaan enintään neljä promillea.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ei-siirrettävän käyttöoikeuden haltijalle jaettava siirrettävä käyttöoikeus voi olla suuruudeltaan enintään neljä promillea kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä.

Jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riitä kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetetaan etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan.

Jos valtiolle palautuneet käyttöoikeudet eivät riitä vähintään yhteen promilleen kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä kaikkien edellä mainitut vaatimukset täyttävien ei-siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, hakijat asetetaan etusijajärjestykseen ensisijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden keston ja toissijaisesti ei-siirrettävän käyttöoikeuden hyödyntämisprosentin mukaan. Etusijajärjestyksen perusteella jaetaan kullekin haltijalle yksi promille kyseisestä Suomen kalastuskiintiöstä ja kun jäljellä oleva jaettava määrä on alle yksi promille, koko jäljellä oleva promillemäärä etusijajärjestyksessä vuorossa olevalle. Jos etusijajärjestyksessä samassa asemassa oleville kaikille haltijoille ei riitä jaettavaksi yhtä promillea, jaetaan kyseisille haltijoille yhtä suuret promillemäärät.

Voimassa oleva laki

Jos valtiolle 27 §:n 2 ja 3 momentin ja 15 §:n perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jää jäljelle tämän pykälän 3 momentin mukaisen jaon jälkeen, jaetaan jäljelle jäävä osuus muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien osoittamassa suhteessa 14 §:ssä tarkoitettuihin rajoituksiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää menettelystä valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamiseksi kaupallisille kalastajille.

37 §

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

Ehdotus

Jos valtiolle 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin tai 15 §:n 2 momentin perusteella palautunutta siirrettävää käyttöoikeutta jää jäljelle tämän pykälän 3 momentin mukaisen jaon jälkeen, jäljelle jäävä osuus jaetaan hakemusten perusteella muiden kyseisen Suomen kalastuskiintiön siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoiden kesken siirrettävien käyttöoikeuksien mukaisessa suhteessa 14 §:ssä säädettyihin rajoituksiin. Siirrettävää käyttöoikeutta ei kuitenkaan jaeta niille siirrettävien käyttöoikeuksien haltijoille, joilta maa- ja metsätalousministeriö on vähentänyt edeltävänä vuonna 27 §:n 2, 3 tai 7 momentin perusteella kyseistä Suomen kalastuskiintiötä koskevaa siirrettävää käyttöoikeutta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää valtiolle palautuneiden siirrettävien käyttöoikeuksien jakamista kaupallisille kalastajille koskevasta menettelystä.

37 §

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimet ja tieteelliset nimet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 37 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu luettelo Suomen alueella sallituista kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppanimistä ja tieteellisistä nimistä.

Sen, joka aikoo pitää kaupan kalastus- ja vesiviljelytuotetta, jonka kauppanimi ei sisälly edellä 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon, tulee ilmoittaa asiasta maa- ja metsätalousministeriölle, joka tuotteen kaupan pitämistä varten voi enintään vuodeksi vahvistaa väliaikaisen kauppanimen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.

2.

Laki**yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 20 §, sellaisena kuin se on laissa 208/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

20 §

20 §

*Ilmoituksia vastaanottava viranomaisen ja määräjän laskeminen**Ilmoituksia vastaanottava viranomaisen, määräjän laskeminen ja tarkemmat määräykset*

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62–64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa sekä 21–23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä, tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62–64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. *Mainitun* asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohenkalastusta koskeva ennakoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa ja 21–23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä, tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa ankarampia säännöksiä Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 13 artiklassa tarkoitettujen sallitun poikkeaman määrät ja laskennasta.

HE 256/2020 vp

Voimassa oleva laki

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

Ehdotus

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2021.